

22.2.2019

VANHA ASEMARAKENNUS JA SAIRAALANNIEMI

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n tarkoituksena on kotiseutukulttuurin edistäminen ja rakennusperinnön vaaliminen. Kotiseutuidentiteetin kannalta yhdistys pitää vanhaa asemarakennusta Poromiehentiellä (ns. kuvataidekoulun talo) ja Sairaalanniemeä keskeisenä osana rovaniemeläistä sielunmaisemaa ja kaikille kuuluvaa ympäristöä.

Yhdistys on vuosia seurannut näiden kaavoituskohteiden suunnittelua. Siksi yhdistys vielä kerran korostaa sekä vanhan asemarakennuksen että Sairaalanniemen erityistä historiallista merkitystä Rovaniemelle ja sen asukkaille.

Asemarakennus valmistui vuonna 1909. Rautatie yhdisti Rovaniemen ja Lapin Eurooppaan. Siihen saakka Rovaniemi oli ikiajat ollut Jää-, Perä- ja Vienanmereltä sekä Tornionlaaksosta, Kainuusta ja Savosta tulleiden kulkukeinojen kohtaauspaikka.

Rautatien tullessa Rovaniemi yhdistyi modernilla logistiikalla suuriruhtinaskunnan keskukseen Helsinkiin, suurvalta-Venäjän metropoliin Pietariin sekä Euroopan talouteen ja aatemaailmaan. Asemarakennus symboloi tätä Lapin historian merkkitapausta.

Yhdistys näkee asemarakennuksessa yhteyden Alaruokasen taloon. Rakennuksen säilyttäminen riittävine pihoineen on Rovaniemen kaupungilta kunnioitettava kotiseutu- ja kulttuuriteko, kuten Alaruokasen entisöinti oli kolme vuosikymmentä sitten.

Yhdistys esittää, että kaupunki jättää asemarakennuksen ympärille kohtuullisesti tilaa ja entisöi sen ulkoasultaan.

Yhdistyksen mielestä 4-tien ylittävästä uudesta sillasta pitää luopua tässä vaiheessa ja suojata asemarakennus kulttuuri- ja rakennushistoriallisilla perusteilla. Siltaratkaisua tehtäessä tulee ottaa huomioon myös 4-tien toisella puolella sijaitsevan kulttuuritalo Korundin tarve pysäköintialueeseen.

Sairaalanniemi oli vuonna 1895 vanhan sairaalan valmistuessa Kirkkonniemi kuvernöörin sairaalasuunnitelmissa. Kirkko on ollut viimeiset 400 vuotta ja on edelleen läsnä suunnittelualueella.

Kirkko hautausmaineen on mukana Museoviraston laatimassa valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventoinnissa. Siinä korostetaan vuosisataisen historian lisäksi alueen merkitystä Lapin hallinnollisen keskuksen tuhon ja jälleenrakennuksen tunnusmerkkinä.

Koska niemi on vanhastaan historiallinen seurakunnan kirkkojen, kellotapulien ja I hautausmaan paikka ja koska kirkko on alueen hallitseva rakennus, tulee Sairaalanniemi kytkeä olennaiseksi osaksi Rovaniemen kirkon ympärille muodostuvaa asemakaavallista kokonaisuutta. Kirkon ympäristöineen ja alueelle suunniteltavan uuden rakennuskannan tulee muodostaa näyttävyydeltään ja korkeudeltaan sopusointuinen kokonaisuus.

Sodalta säästynyt vuoden 1938 sairaala on käsityönä valettu jykevä ja käyttökelpoinen talo osaavan korjausrakentajan käsissä. Rakennukselle löytyy varmasti hyvin suunnitellun korjausrakentamisen tuloksena rakennusperinnettä kunnioittava uusi käyttötarkoitus.

Kirkon ja sairaalan lisäksi niemellä on paljon pitemmälle ulottuva historia. Erilaisten tutkimusten ja arkeologisten selvitysten mukaan tietoja on aina 7 000 vuoden takaa. Esimerkkinä ihmisen läsnäolosta alueella on Kemijoen todennäköisesti vanhin asuinsija niemen kärjessä.

Ideoidut keinosaaret eivät sovi ympäristön kestävään kehitykseen, eikä niille löydy perusteita alueen historiasta.

Kotiseutuyhdistys korostaa näin tärkeässä asiassa Rovaniemen kaupungin päätösvallan tärkeyttä kaavoituskumppanuusmenettelystä huolimatta.

Kaupungin valmistelu- ja päätöksentekoprosessista riippuu, miten kyetään ottamaan huomioon Sairaalanniemen historialliset ja kulttuuriset arvot ja kaupunkilaisten toiveet sekä sopeuttamaan kokonaisuuteen ja luontoympäristöön tulevaisuutta palvelevan ja kehittyvän kaupunkirakenteen rakennuskanta.

Esko Oikarinen, Totto ry:n puheenjohtaja
Tuomo Pekkala, taloustoimikunnan jäsen

Ks. [Uusi Rovaniemi 22.2.2019](#)

Ks. [Lapin Kansa 22.2.2019](#)